

Sygn. akt III K 13/16

WYROK ŁĄCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2016r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze Wydział III Karny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Andrzej Żuk

Protokolant Patrycja Poczynek

w obecności Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Jeleniej Górze – Justyny Trybulskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15.06.2016r.

sprawy

A. D. (1) ur. (...) w J.

syna J. i A. z domu R.

skazanego:

I. prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 13 czerwca 2014 roku, w sprawie sygn. akt III K 81/13 zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 8.10.2014r roku sygn. akt II AKa 282/14 za czyny:

- z art. 158 § 1 kk i art. 280 § 2 kk w zw. z art. 64 § 2 kk oraz art. 191 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełniony w dniu 10.05.2013r. na karę 4 lat pozbawienia wolności i grzywnę w wymiarze 100 stawek dziennych po 15 zł każda,

- z art. 191 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełniony w dniu 10.05.2013r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności

przy czym wymierzona została skazanemu A. D. (1) kara łączna 4 lat pozbawienia wolności z zaliczeniem na poczet kary okresu tymczasowego aresztowania od dnia 30-05-2013r. do 13-06-2014r.

II. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 25 września 2015 roku w sprawie II K 673/14 za występki z art. 223 § 1 kk i art. 158 § 1 kk i art. 157 § 1 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 57a § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk popełniony w dniu 1 stycznia 2013 roku na karę 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności z zaliczeniem okresu zatrzymania od dnia 2 do dnia 4 stycznia 2013r.

~~~~~

1. na podstawie art. 85 § 1 i 2 kk i art. 86 § 1 kk łączy skazanemu A. D. (1) karę łączną pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem opisanym w pkt I części wstępnej wyroku łącznego oraz karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem opisanym w pkt II części wstępnej wyroku łącznego i wymierza mu karę łączną 5 (pięć) lat i 4 (cztery) miesiące pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej kary łącznej zalicza skazanemu A. D. (1) okres odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem opisanym w pkt I części wstępnej wyroku oraz okres zatrzymania od dnia 2 do 4 stycznia 2013 roku ;

3. zwalnia skazanego A. D. (1) od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych i opłaty.

## UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 15 czerwca 2016 r. w sprawie sygn. akt III K 81/13, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 8 października 2014 r. (sygn. akt II AKa 282/14), skazał A. D. (1):

- za przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. i art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. oraz art. 191 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony w dniu 10 maja 2013 r. na karę 4 lat pozbawienia wolności i grzywnę w wymiarze 100 stawek dziennych po 15 zł każda stawka;

- za czyn z art. 191 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 10 maja 2013 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd wymierzył mu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności z zaliczeniem na jej poczet okresu tymczasowego aresztowania od dnia 30 maja 2013 r. do dnia 13 czerwca 2014 r.

(DOWÓD: wyrok Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze – k.38-39; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu - k.40)

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 25 września 2015 r. w sprawie sygn. akt II K 673/14 A. D. (1) został skazany za przestępstwo z art. 223 § 1 k.k. i art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. popełnione w dniu 1 stycznia 2013 r. na karę 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Na poczet tej kary został zaliczony okres zatrzymania od dnia 2 do 4 stycznia 2013 r. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 24 lutego 2016 r. (sygn. akt VI Ka 591/15).

(DOWÓD: akta Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze o sygn. II K 673/14; wyrok Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze - k.1469-1470; wyrok Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze - k. 1522)

W czasie wykonywania tymczasowego aresztowania i odbywania kary pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w J. A. D. (1) uzyskał umiarkowaną opinię. Jego zachowanie jest zmienne. Był dwudziestokrotnie karany dyscyplinarnie, w tym 3 razy umieszczeniem w celi izolacyjnej, przede wszystkim za nielegalne wielokrotne kontaktowanie się z innymi osadzonymi lub osobami postronnymi przebywającymi na zewnątrz jednostki, za wulgarne i aroganckie zachowanie w stosunku do przełożonego, za nieprzestrzeganie porządku wewnętrznego, za nawoływanie innych osadzonych do nieprzyjmowania posiłków, zniszczenie przesłony okiennej. Podczas osadzenia był także ośmiokrotnie nagradzany regulaminowo za przestrzeganie porządku wewnętrznego, zdyscyplinowanie i regulaminowe zachowanie wobec funkcjonariuszy, za zajęcie drugiego miejsca w turnieju tenisowym oraz w celu zachęcenia do poprawnego zachowania. Karę odbywa w systemie programowego oddziaływania, z którego zadań wywiązuje się jednak tylko częściowo. Uczestniczy w programie Tablica i jest uczniem Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych. Został też zakwalifikowany do programu ART (trening zastępowania agresji), jednak podczas zajęć nie stosował się do ustalonych zasad zachowania w grupie, nie reagował na zwracaną mu uwagę i wobec braku motywacji oraz uniemożliwianiem prawidłowego prowadzenia zajęć grupowych został skreślony z listy uczestników. Nie jest zatrudniony ze względu na brak wolnych etatów, jednak systematycznie stara się o uzyskanie pracy.

A. D. (1) deklaruje uczestnictwo w podkulturze więziennej i ściśle przestrzega jej zasad. W stosunku do przełożonych stara się odnosić regulaminowo, jednakże w sytuacjach dla siebie niekorzystnych bywa opryskliwy, arogancki, wulgarny. Nie odnotowano sytuacji konfliktowych z innymi skazanymi.

(DOWÓD: opinia o skazanym k.23-24)

Sąd zważył, co następuje:

Postępowanie w przedmiocie wydania wobec skazanego A. D. (1) wyroku łącznego wszczęte zostało przez Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze na jego wniosek. Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, Sąd oparł się na dowodach zgromadzonych w aktach postępowań prowadzonych przeciwko niemu przez Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze w sprawie II K 673/14 oraz Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w sprawie III K 81/13, danych o karalności skazanego oraz opinii o nim wydanej przez Dyrektora Aresztu Śledczego w J.. Dokumenty te sporządzone zostały przez uprawnione podmioty, w przewidzianej prawem formie. Żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości. Z tego względu stanowiły one wiarygodną podstawę czynienia w sprawie faktycznych ustaleń.

Z danych o karalności nie wynika, by w stosunku do wnioskodawcy istniały podstawy do prowadzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego obejmującego inne skazania niż wymienione we wniosku przez skazanego.

Z uwagi na czas popełnienia przez A. D. (1) przestępstw, za które był on karany opisanymi wyżej wyrokami, ale także daty wyroków, należało w pierwszej kolejności rozstrzygnąć, jakie przepisy stosować, wydając wyrok łączny wobec niego.

Wszystkie przestępstwa, za które A. D. (1) był karany popełnił on jeszcze przed nowelizacją kodeksu karnego, która weszła w życie od 1 lipca 2015 r. i która zmieniła znacząco zasady orzekania kary łącznej. Z tego względu przepis art. 4 kk nakazywał rozważenie możliwości wydania wyroku łącznego na podstawie przepisów obowiązujących do wejścia w życie tej nowelizacji. Z drugiej strony ostatni wyrok skazujący został wydany przez Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze już po wejściu w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 roku, poz. 396), tj. po dniu 1 lipca 2015 roku. W tej sytuacji zaistniały podstawy prawne do rozważenia wydania wyroku łącznego już na podstawie znowelizowanych przepisów kodeksu karnego, w tym art. 85 kk w brzmieniu po 1 lipca 2015 r. Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw przepisów znowelizowanego rozdziału IX kodeksu karnego nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy (tj. 1 lipca 2015 roku), chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie tej ustawy. W sytuacji, gdy wszystkie przestępstwa zostały popełnione przed 1 lipca 2015 roku oraz przed tą datą orzeczono prawomocnie kary za te przestępstwa, wyłączone jest stosowanie Kodeksu karnego w nowym brzmieniu. W wypadkach zaś popełnienia czynu w poprzednim stanie prawnym, a skazania po nowelizacji, do orzekania kary łącznej znajdzie zastosowanie reguła art. 4 § 1 k.k. Sąd musi ocenić, którą ustawę zastosować w zakresie ewentualnego orzeczenia kary łącznej, kierując się kryterium ustawy względniejszej. Wobec A. D. (1) właśnie taka sytuacja zaistniała.

Ustawą "względniejszą dla sprawcy" jest ta ustawa, której wybór opiera się na ocenie całokształtu konsekwencji wynikających dla niego z zastosowania obydwu wchodzących w grę ustaw, przy czym ocena ta musi być dokonana z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy. Pod uwagę należy jednak brać całą ustawę, a nie tylko poszczególne jej przepisy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2001 roku w sprawie V KKN 346/99, Orz. Prok. i Pr. 2001).

W przedmiotowej sprawie zarówno na gruncie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 r., jak i przepisów znowelizowanych, istnieją przesłanki do wydania wyroku łącznego zgodnego z wnioskiem skazanego.

Zgodnie z dyspozycją art. 85 kk obowiązującego do dnia 30 czerwca 2015 r. karę łączną orzeka się, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Bez znaczenia było, czy kary wymierzone wyrokami zostały już wykonane, a w razie ich wykonania okres ten podlega zaliczeniu na poczet orzeczonej kary łącznej. Wszystkie te przesłanki są spełnione.

W nowym przepisie art. 85 § 1 kk zamieszczona została poprzednia treść art. 85 kk z wyłączeniem przesłanki, aby przestępstwa, za które orzeczono kary podlegające łączeniu, popełnione zostały „zanim zapadł pierwszy wyrok co do któregośkolwiek z nich”. Zgodnie z art. 85 § 2 k.k. podstawą orzeczenia kary łącznej są nie tylko wymierzone, ale podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89 k.k., w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, za które wymierzono kary tego samego rodzaju lub inne podlegające łączeniu. Także te przesłanki wobec A. D. (1)

zachodzą, albowiem kary orzeczone wyrokami opisanymi w części wstępnej wyroku łącznego podlegają wykonaniu. Jednocześnie nie zachodzi przeszkoda określona w art. 85 § 3 kk, albowiem przed popełnieniem przestępstw nie odbywał on kar pozbawienia wolności za nie orzeczone.

Zasady łączenia kar nie uległy zmianie pogorszającej sytuację skazanego. Przeciwnie możliwość łączenia kar łącznych (jedna taka podlega wykonaniu) jest dla skazanego korzystniejsza, tym bardziej, że Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w sprawie o sygn. akt III K 81/13 orzekł taką karę z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji. W tej sytuacji Sąd nie stwierdził, by dla A. D. (1) przepisy obowiązujące przed dniem 1 lipca 2015 r. były względniejsze. Przeciwnie niemożność łączenia kar łącznych skutkowałaby zakreśleniem A. D. (1) wyższej górnej granicy kary łącznej. Dlatego uznał, że należy stosować przepisy obecnie obowiązujące.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy aktualnie wobec A. D. (1) podlegają wykonaniu dwie kary: kara łączna orzeczona przez Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w sprawie III K 81/13 (4 lata pozbawienia wolności) oraz kara wymierzona przez Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze w postępowaniu o sygn. akt II K 673/14 (2 lata i 2 miesiące pozbawienia wolności).

Zgodnie z dyrektywami wymiaru kary łącznej określonymi w przepisie art. 85a k.k. obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 roku, orzekając karę łączną, Sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Zgodnie z poglądem prezentowanym w doktrynie, a akceptowanym przez niniejszy Sąd, na gruncie tych przepisów zachowują znaczenie i funkcje zasady oraz dyrektywy wypracowane w doktrynie i orzecznictwie wymiaru kary łącznej, do czasu tej nowelizacji (por. Nowelizacja prawa karnego 2015. Komentarz pod red. W. Wróbla, Krakowski Instytut Prawa Karnego Fundacja 2015, k. 649). Można odróżnić trzy odmienne reguły łączenia kar: zasadę absorpcji, kiedy kara łączna jest równa najniższej spośród kar jednostkowych, zasadę kumulacji - gdy kara łączna jest równa sumie kar jednostkowych oraz pośrednią zasadę asperacji (absorpcji częściowej). Wymierzając karę łączną, trzeba mieć na uwadze, że jest ona swego rodzaju podsumowaniem działalności przestępczej sprawcy w okresie czasu objętym wyrokiem łącznym), tym samym jej surowość powinna wzrastać wraz z liczbą popełnionych przez sprawcę przestępstw. Stanowi to wyraz potępienia w stosunku do postępowania sprawcy, jak również nieopłacalności przestępczej działalności (zob. M. Szewczyk, Glosa do uchw. SN z 20.1.2005 r., I KZP 30/04, OSP 2005, Nr 9, poz. 102; zob. także wyrok SA w Warszawie z 12.7.2000 r., II AKA 171/00, OSA 2001, Nr 2, poz. 5; wyrok SA w Łodzi z 20.9.2001 r., II AKA 154/01, KZS 2002, Nr 12, poz. 70). Sąd nie rozstrzyga ponownie o stopniu społecznej szkodliwości i winie skazanego w zakresie poszczególnych przestępstw, ale musi rozważyć przedmiotowo - podmiotowy związek między przestępstwami, w zakresie których kary podlegają łączeniu. Im bardziej jest on ścisły, w tym większym stopniu powinno się stosować zasadę absorpcji poszczególnych kar. Przez związek ten należy rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację i czas popełnienia każdego z nich. Kara łączna nie jest jednak sposobem na premię dla sprawcy większej liczby przestępstw. Ma stanowić całościową ocenę jego zachowań, będąc właściwą, celową z punktu widzenia prewencyjnego, reakcją na popełnione czyny. Nie ma ona służyć ograniczeniu odpowiedzialności karnej, lecz rzeczywistemu oddaniu zawartości kryminalnej czynów, jakich się dopuścił. Popełnienie większej liczby przestępstw zdecydowane uzasadnia odstępstwo od absorpcji kar. Wymierzenie kary przy zastosowaniu całkowitej absorpcji prowadziłoby do premiowania sprawcy popełniającego więcej przestępstw i do praktycznej bezkarności niektórych zachowań zabronionych. Ta zasada, jak i kumulacja kar winny być stosowane wyjątkowo, zaś priorytet ma zasada asperacji, czyli absorpcji częściowej.

W przedmiotowej sprawie wobec skazanego A. D. (1) istniała możliwość wymierzenia kary łącznej w wymiarze od 4 lat pozbawienia wolności (kara łączna wymierzona wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze w sprawie III K 81/13) do 6 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności (suma wskazanej kary łącznej i kary pozbawienia wolności wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze w sprawie II K 673/14).

Przestępstwa, za które A. D. (1) został skazany wyrokami podlegającymi łączeniu były podobne i godziły w tożsame dobro prawne, tj. zdrowie. Naruszył on nimi jednak również inne dobra chronione, tj. wolność oraz działalność instytucji publicznej. Popełnił on te przestępstwa w nieodległym przedziale czasu wynoszącym niespełna 5 miesięcy,

tj. od 1 stycznia 2013 r. do 10 maja 2013 r. Nie pozostawały w żadnym związku ze sobą. Wszystkie te występki zostały popełnione przez niego w warunkach recydywy, przy czym dwa z nich nawet w warunkach recydywy specjalnej z art. 64 § 2 kk. A. D. (1) był już bowiem w przeszłości kilkakrotnie karany za przestępstwa z użyciem przemocy (przestępstwo rozboju, uszkodzenie ciała). Zatem przestępstwa, za które wymierzone zostały kary podlegające łączeniu na pewno nie były incydentami w życiu skazanego. Wręcz przeciwnie przejawiał się w nich tryb jego życia, trwałość lekceważenia norm prawnych i społecznych. Jest on sprawcą niepoprawnym, łatwo wchodzącym w konflikt z prawem, a dotychczasowe oddziaływania resocjalizacyjne okazywały się nieskuteczne. Także obecna opinia o skazanym z Aresztu Śledczego w J. jest raczej negatywna. Jego zachowanie jest wprawdzie zmienne i bywał oceniany także pozytywnie (za to otrzymywał nagrody), jednak zdecydowanie częściej zasługiwał na kary dyscyplinarne, uczestniczy w podkulturze więziennej i identyfikuje się z jej zasadami, wreszcie dostrzegalny jest brak chęci poddania się wszystkim potrzebnym oddziaływaniom resocjalizacyjnym.

Przewaga okoliczności niekorzystnych dla skazanego A. D. (1) przemawiała za określeniem wysokości kary łącznej w oparciu o zasadę asperacji ale w wymiarze bliższym zasadzie kumulacji niż absorpcji. Za adekwatną Sąd uznał zatem karę łączną 5 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności. Kara taka będzie odpowiednia z punktu zasad wyrażonych w nowym przepisie art. 85a kodeksu karnego, spełni cele zarówno prewencji indywidualnej, jak i generalnej. Taka kara nie stanowi przy tym nieuprawnionego promowania A. D. (1) jako niepoprawnego sprawcy przestępstw skierowanych przede wszystkim przeciwko zdrowiu, z użyciem przemocy, jednocześnie uwzględnia jego obecną postawę w jednostce penitencjarnej.

Na podstawie art. 577 kpk na poczet kary łącznej pozbawienia wolności Sąd zaliczył skazanemu A. D. (1) okres zatrzymania w sprawie Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze III K 637/14 oraz okres wykonywania kary łącznej orzeczonej wyrokiem Sadu Okręgowego w Jeleniej Górze sygn. akt III K 81/13.

Sąd na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych uwzględniając fakt przebywania przez wymienionego w Areszcie Śledczym.